

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.438 van 6 oktober 2015
in de zaak A. 208.095/X-15.364.**

In zake : 1. Arlette VERVLOESEM
 2. Diane HENDRICKX
 3. Marc VAN DEN BROECK
 4. Stefan DE SCHEPPER
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bram Vandromme
 kantoor houdend te 8500 Kortrijk
 Kapucijnenstraat 14
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Tom De Sutter
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Koning Albertlaan 128
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de INTERGEMEENTELIJKE VERENIGING VOOR
 ONTWIKKELING VAN HET GEWEST MECHELEN EN
 OMGEVING
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Bergé
 kantoor houdend te 3000 Leuven
 Naamsestraat 165
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 februari 2013, strekt tot de nietigverklaring van “[h]et Ministerieel Besluit dd. 12 december 2012 van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en de Vlaamse Rand waarbij de intercommunale IGEMO ertoe wordt gemachtigd om, ter verwezenlijking van de realisatie van het woonproject ‘Maenhoevevelden’, waartoe de raad van bestuur van de intercommunale

IGEMO dd. 22 juni 2012 heeft besloten, tot onteigening over te gaan bij toepassing van de wet van 26 juli 1962, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad dd. 4 februari 2013”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 16 april 2013.

Auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 juni 2015.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Goele Brouckaert, die *loco* advocaat Bram Vandromme verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Leen Lippevelde, die *loco* advocaat Tom De Sutter verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Leendert Lachaert, die *loco* advocaat Jan Bergé verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Aanwijzing verwerende partij

3. De bestreden beslissing geeft gevolg aan een vraag van de Intergemeentelijke vereniging voor ontwikkeling van het gewest Mechelen en omgeving (hierna : IGEMO), steunt voor haar motivering op de beslissingen van haar raad van bestuur van 17 februari 2012 en 22 juni 2012, en verklaart dat “deze documenten” integraal deel uitmaken van de bestreden beslissing. De aangevoerde middelen zijn (mee) tegen de intergemeentelijke vereniging gericht.

Er is bijgevolg reden om IGEMO, initieel in het debat als tussenkomende partij toegelaten, finaal als (tweede) verwerende partij aan te merken en te behandelen.

IV. Feiten

4. Bij het bestreden besluit van 12 december 2012 beslist de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand dat “[d]e verwerving van de onroerende goederen gelegen in Sint-Katelijne-Waver, met een totale in te nemen oppervlakte en kadastraal bekend zoals vermeld op het bijgevoegde onteigeningsplan, waartoe de raad van bestuur van IGEMO met het oog op de realisatie van het woonproject ‘Maenhoevevelden’ besloten heeft op 22 juni 2012, [...] tot nut van het algemeen [wordt] erkend” en dat “[d]e inbezitneming van de onroerende goederen, voorkomend op bijgaande plans in kleur aangeduid, [...] volstrekt noodzakelijk [is]”. Tegelijk wordt de tweede verwerende partij ertoe gemachtigd om “bij toepassing van de wet van 26 juli 1962” tot onteigening over te gaan.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

5. In het verzoekschrift verduidelijken de verzoekende partijen dat zij allen “gewone derden” zijn ten aanzien van het bestreden besluit, vermits zijzelf niet onteigend zullen worden. Wel menen zij te beschikken over het vereiste belang bij de gevorderde nietigverklaring omdat zij allen zakelijke rechten bezitten op percelen die gelegen zijn in de onmiddellijke omgeving van “het uiteindelijke voorwerp” van het bestreden besluit, namelijk het geplande woonproject van IGEMO. De verzoekende partijen menen een voldoende belang te kunnen ontleenen aan dit onmiddellijke nabuurschap en “de hinderlijke aspecten die met de realisatie van het gigantische woonproject gepaard zullen gaan”. Zo wijzen ze onder andere op visuele hinder, verkeersoverlast, wateroverlast en financiële minwaarde van hun woningen. Aanvullend stellen de verzoekende partijen nog dat hun percelen ook naast of in de onmiddellijke nabijheid van een ontsluitingsmogelijkheid liggen van het gewenste ontwikkelingsplan. De eerste verzoekende partij haalt bovendien aan dat zij “volledig ingesloten wordt in haar leefomgeving” door de nieuwe ontsluitingsweg en de nieuwe woonwijk.

6. De eerste verwerende partij is van oordeel dat de bestreden beslissing aan de verzoekende partijen geen persoonlijk en rechtstreeks nadeel bezorgt. Zij zijn namelijk slechts eigenaars van percelen in de onmiddellijke omgeving van de percelen die het voorwerp uitmaken van de bestreden beslissing. De hinder die de verzoekende partijen beweren te zullen ondervinden, wordt door hen niet aannemelijk of concreet gemaakt. De eerste verwerende partij beschouwt het belang van de verzoekende partijen als louter hypothetisch en afhankelijk van de concrete uitvoering van het woonproject “Maenhoevevelden”. De beweerde hinder volgt dus niet rechtstreeks uit de bestreden beslissing, maar uit de stedenbouwkundige vergunning die voor het woonproject zal moeten worden aangevraagd en afgeleverd.

7. In de memorie van wederantwoord vullen de verzoekende partijen nog aan dat het bestreden besluit er “ten andere” op gericht is om het woonproject, dat in het door de Raad van State bij arrest nr. 217.097 van 3 januari 2012 vernietigde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Maenhoevevelden” (hierna: het RUP) was voorzien, alsnog te realiseren. De verzoekende partijen voeren aan dat het RUP destijds werd vernietigd omdat niet voldoende zorgvuldigheid aan de dag werd gelegd bij het beoordelen van de mobiliteitsimpact van het woonproject. Deze mobiliteitsimpact is op vandaag nog steeds niet onderzocht. De hinder die de verzoekende partijen menen te zullen ondervinden is bijgevolg wel degelijk zeer aannemelijk en concreet, in tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert. Aangezien een groot deel van de Maenhoevevelden aangeduid is als natuurlijk overstromingsgebied, zullen de verzoekende partijen ook aanzienlijke wateroverlast ondervinden. Ten slotte stellen de verzoekende partijen nog dat de door de verwerende partij aangehaalde omstandigheid dat er op een later tijdstip nog procedures mogelijk zijn, niet wegneemt dat zij er belang bij hebben om zo vroeg mogelijk op te treden tegen de hinder en nadelen die zij menen te zullen of kunnen ondervinden.

8. In de laatste memorie betwisten de verzoekende partijen dat hun situatie vergeleken kan worden met de situatie van de verzoekende partijen in de zaak die geleid heeft tot het arrest De Feyter, nr. 230.132 van 6 februari 2015. De verzoekende partijen benadrukken dat zij zich niet enkel beroepen op hinderaspecten. Hun belang zoals het werd uiteengezet in het verzoekschrift is tevens gesteund op het feit dat hun percelen onmiddellijk aansluiten op de percelen die worden onteigend en in de onmiddellijke nabijheid liggen van een ontsluitingsmogelijkheid van het te realiseren woonproject. Tevens wijzen de verzoekende partijen nogmaals op “de bijzondere situatie” van de eerste verzoekende partij. Er kan niet ontkend worden dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen de onteigeningen en het woonproject. Het bestreden besluit verwijst expliciet naar het woonproject “Maenhoevevelden”. Zonder de onteigeningsmachtiging kan het woonproject niet gerealiseerd worden. De verzoekende partijen wijzen voorts op het arrest Maes, nr. 229.186 van 18 november 2014, waarin ten aanzien van de onteigenden die toegang hebben

tot de vrederechter besloten werd tot de onbevoegdheid van de Raad van State ten aanzien van het bestreden besluit. Deze bevoegdheidsuitsluiting geldt niet ten aanzien van de verzoekende partijen. Ten slotte halen de verzoekende partijen in hun laatste memorie nog aan dat de vordering tot onteigening van de tweede verwerende partij werd verworpen bij vonnis van de vrederechter van het kanton Mechelen van 30 juli 2014. Dit vonnis bevestigt het standpunt van de verzoekende partijen dat het bestreden besluit onwettig is.

9. De eerste verwerende partij stelt in haar laatste memorie dat de verwijzing van de verzoekende partijen naar het vonnis van de vrederechter van 30 juli 2014 het belang van de verzoekende partijen enkel nog meer hypothetisch maakt.

Beoordeling

10. Overeenkomstig artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen de beroepen tot nietigverklaring voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of van een belang. De verzoekende partij moet doen blijken van het rechtens vereiste rechtstreeks, persoonlijk, zeker en actueel belang bij de gevraagde vernietiging. Er moet een rechtstreeks causaal verband bestaan tussen de door de verzoekende partij aangevoerde benadeling en het bestreden besluit.

11. Het wordt niet betwist dat de verzoekende partijen geen eigenaar zijn van percelen die door de bestreden onteigening worden getroffen.

De hinder die de verzoekende partijen aanvoeren te zullen ondervinden, volstaat niet om aan te nemen dat zij, ofschoon geen geadresseerde van de bestreden beslissing, toch geacht kunnen worden de vereiste hoedanigheid en een voldoende persoonlijk en rechtstreeks belang te hebben bij een beroep tegen de voorliggende onteigening.

De verzoekende partijen koppelen de nadelen die zij inroepen aan de “realisatie van het gigantische woonproject”. Zodoende geven de verzoekende partijen zelf aan dat de aangevoerde nadelen in wezen geen rechtstreeks verband vertonen met het bestreden besluit waarbij machtiging tot onteigening wordt verleend. Het loutere argument dat het woonproject zonder de bestreden onteigeningsmachtiging niet gerealiseerd kan worden, volstaat niet om een voldoende rechtstreeks verband aan te nemen.

In zoverre de verzoekende partijen in de laatste memorie benadrukken dat hun belang niet enkel gesteund is op hinderlijke aspecten, maar ook op het feit dat hun percelen onmiddellijk aansluiten op de percelen die worden onteigend, wordt niet aangenomen dat louter op basis van dit nabuurschap de verzoekende partijen persoonlijk gegriefd zouden worden door het bestreden besluit. Overigens wordt ook dit gegeven door de verzoekende partijen in verband gebracht met de onmiddellijke nabijheid van een ontsluitingsmogelijkheid van het te realiseren woonproject.

12. De exceptie is gegrond.

13. Het beroep is niet ontvankelijk

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro, ieder voor een vierde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zes oktober 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust